

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

5 1,2,E

5 1,2,E

5 1,2,E

5 1,2,E

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

Contactpersoon

5 1,2,E

T 088 042 42 42

Onze referentie
G2017001397

Kopie aan
NVWA

Bijlagen
3

Relatienummer
5 1,5

Datum 14 februari 2017

Betreft Opleggen last onder bestuursdwang

Geachte 5 1,2,E

Op 18 januari 2017 hebben ambtenaren van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) de gezondheid en het welzijn onderzocht van de dieren die u houdt. Tijdens dit onderzoek zijn overtredingen van de Wet dieren vastgesteld. Ik heb de resultaten van dit onderzoek beoordeeld. In deze brief vertel ik u wat mijn beslissing is en wat dit voor u betekent.

Beslissing

Ik leg u een last onder bestuursdwang op. Het doel van deze last onder bestuursdwang is ervoor te zorgen dat u de gezondheid en het welzijn van uw dieren niet langer benadeelt. De last onder bestuursdwang is van toepassing op uw Geelkuif kaketoe, Roodstaart papegaai, ezels, geiten, paarden, varkens, runderen, alpaca's en schapen. U moet een aantal maatregelen nemen voor 22 februari 2017. U voorkomt hiermee dat ik de maatregelen op uw kosten laat uitvoeren. Een indicatie van de kosten vindt u in de bijlage.

Welke overtredingen hebben we vastgesteld?

Bij de controle is vastgesteld dat de gezondheid en het welzijn van uw Geelkuif kaketoe, Roodstaart papegaai, ezels, geiten, paarden, varkens, runderen, alpaca's en schapen is aangetast. Bij deze brief krijgt u een kopie van het toezichtrapport van de NVWA. Hierin leest u welke overtredingen tijdens de controle zijn vastgesteld.

In de bijlage bij deze brief kunt u zien welke wet- en regelgeving hier geldt.

Welke maatregelen zijn nodig?

U moet de volgende maatregelen nemen voor 22 februari 2017:

1. Zorg dat de dieren die gebruikmaken van een schuilstal altijd over een schone en droge huisvesting kunnen beschikken. De huisvesting moet zodanig zijn geconstrueerd en onderhouden dat er voldoende schuilgelegenheid is voor alle buiten gehouden dieren.
2. Zorg dat de dieren altijd over een schone en hygiënische huisvesting kunnen beschikken.
3. Beperk de bewegingsvrijheid van een dier niet zodanig dat het dier daardoor onnodig lijdt en/of letsel wordt toegebracht. Pas de bezetting in de drie paardenstallen aan, waarin te veel dieren worden gehuisvest.
4. Zorg dat de inrichting van de hokken en de verblijven van uw Geelkuif kaketoe en Roodstaart papegaai geschikt zijn voor het soort dier, zodat de hierin gehuisveste dieren op de juiste wijze gehouden kunnen worden en aan hun soortspecifieke behoefte wordt voldaan door voldoende en adequate afleiding en verrijking aan te brengen in de verblijven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

Moet u een bedrag betalen? Doe dit in ieder geval, ook als u een bezwaarschrift indient. Wordt uw bezwaar gegrond verklaard, dan krijgt u het bedrag terug van ons.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
14 februari 2017

Onze referentie
G2017001397

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

5.1.2.E

5.1.2.E

De teammanager Handhaving Dier, Natuur en Handhavingsregie Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Bijlagen:

- Indicatie kosten inbewaringname dieren
- Kopie toezichtrapport NVWA 98975
- Overzicht relevante wet- en regelgeving: waar staat het in de wet?

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

14 februari 2017

Onze referentie

G2017001397

Bijlage

Overzicht relevante wet- en regelgeving: waar staat het in de wet?

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:25

1. De toepassing van bestuursdwang geschiedt op kosten van de overtreder, tenzij deze kosten redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te komen.
2. De last vermeldt in hoeverre de kosten van bestuursdwang ten laste van de overtreder zullen worden gebracht.
3. Tot de kosten van bestuursdwang behoren de kosten van voorbereiding van bestuursdwang, voor zover deze zijn gemaakt na het verstrijken van de termijn waarbinnen de last had moeten worden uitgevoerd.
4. De kosten van voorbereiding van bestuursdwang zijn ook verschuldigd, voor zover als gevolg van het alsnog uitvoeren van de last geen bestuursdwang is toegepast.
5. Tot de kosten van bestuursdwang behoren tevens de kosten van vergoeding van schade ingevolge artikel 5:27, zesde lid.
6. Het bestuursorgaan stelt de hoogte van de verschuldigde kosten vast.

Datum

14 februari 2017

Onze referentie

G2017001397

Artikel 5:29

1. Voor zover de toepassing van bestuursdwang dit vergt, kan het bestuursorgaan zaken meevoeren en opslaan.

Wet dieren

Artikel 1.3. Intrinsieke waarde

1. De intrinsieke waarde van het dier wordt erkend.
2. Onder erkenning van de intrinsieke waarde als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan erkenning van de eigen waarde van dieren, zijnde wezens met gevoel. Bij het stellen van regels bij of krachtens deze wet, en het nemen van op die regels gebaseerde besluiten, wordt ten volle rekening gehouden met de gevolgen die deze regels of besluiten hebben voor deze intrinsieke waarde van het dier, onverminderd andere gerechtvaardigde belangen. Daarbij wordt er in elk geval in voorzien dat de inbreuk op de integriteit of het welzijn van dieren, verder dan redelijkerwijs noodzakelijk, wordt voorkomen en dat de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven is verzekerd.
3. Voor de toepassing van het tweede lid wordt tot de zorg die dieren redelijkerwijs behoeven in elk geval gerekend dat dieren zijn gevrijwaard van:
 - a. dorst, honger en onjuiste voeding;
 - b. fysiek en fysiologisch ongerief;
 - c. pijn, verwonding en ziektes;
 - d. angst en chronische stress;
 - e. beperking van hun natuurlijk gedrag;

voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Artikel 2.1. Dierenmishandeling

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.
6. Een ieder verleent een hulpbehoevend dier de nodige zorg.

Artikel 2.2. Houden van dieren

8. Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.

Besluit houders van dieren

Artikel 1.6 Houden van dieren

1. De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
2. Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
3. Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.
4. De houder van een dier dat in een gebouw of kooi wordt gehouden, draagt er zorg voor dat het dier daaruit niet kan ontsnappen.

Artikel 1.7 Verzorgen van dieren

Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat een dier:

- a. wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden;
- b. slechts onder de hoede wordt gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is;
- c. dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd;
- d. een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;
- e. een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
- f. toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen;
- g. voldoende verse lucht of zuurstof krijgt.

Artikel 1.8 Behuizing

1. Een ruimte waarin een dier wordt gehouden, wordt voldoende verlicht en verduisterd om aan de ethologische en fysiologische behoeften van het dier te voldoen.
2. Behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin een dier verblijft en inrichtingen voor de beschutting voor een dier zijn op zodanige wijze ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 februari 2017

Onze referentie
G2017001397

wordt veroorzaakt en bevatten geen scherpe randen of uitsteeksels waaraan het dier zich kan verwonden.

3. In de ruimte waarin een dier wordt gehouden, worden geen materialen en, in voorkomend geval, bodemdekking gebruikt die ongeschikt of schadelijk zijn voor het dier.
4. De materialen, bedoeld in het derde lid, kunnen eenvoudig worden gereinigd en ontsmet.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 februari 2017

Onze referentie
G2017001397

Artikel 3.12. Huisvesting en verzorging

1 Onverminderd de artikelen 1.5 tot en met 1.8 wordt een gezelschapsdier gehouden in een daarvoor geschikte ruimte. Dit houdt tenminste in dat:

- a. het dier over voldoende bewegingsruimte beschikt;
- b. de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van het dier;
- c. het dier zo nodig bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, roofdieren en gezondheidsrisico's;
- d. bij huisvesting van een hoogdrachtig of zogend dier, het met haar jongen de beschikking heeft over voldoende en geschikte nestruimte;
- e. het dier niet tengevolge van de wijze waarop het gehuisvest is onnodige angst en stress ervaart;
- f. het aantal en de samenstelling van dieren en diersoorten per verblijf zodanig is dat dit niet het welzijn of de gezondheid van het dier nadelig beïnvloedt.

Divisie Landbouw en Natuur

Afdeling: Toezichtuitvoering Landbouw
Team: LN Tm TU Landbouw Dierenwelzijn Zuid
Teamleider: 5.1.2.E
Inspecteur(s): 5.1.2.E
5.1.2.E
5.1.2.E

**Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Rijksdienst
voor Ondernemend Nederland.**

Onderzoeksnummer NVWA: 131655
Rapportnummer: 98975
Zaaknummer RVO.nl:

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

Relatienummer: 5.1.5
Naam bedrijf: 5.1.2.E
Rechtsvorm: 5.1.2.E
Vestigingsadres: 5.1.2.E
Postcode en vestigingsplaats: 5.1.2.E
Gemeente van vestiging: 5.1.2.E

2) Overtreder:

BSN: 5.1.5
Naam: 5.1.2.E
Voornamen: 5.1.2.E
Geboortedatum: 5.1.2.E
Geboorteland: Nederland
Nationaliteit: Nederlandse
Woonadres: 5.1.2.E
Postcode en Woonplaats: 5.1.2.E
Woongemeente: 5.1.2.E
Land: Nederland

Data uitgevoerde controles : 18-01-2017
Datum vaststellen overtreding : 18-01-2017
Tijdstip vaststellen overtreding : 11:00 uur
Plaats vaststellen overtreding : 5.1.2.E

Datum opmerking overtreder : geen opmerkingen.
Datum dagtekening rapport : 1 februari 2017

Aantal bijlagen bij rapport : 3
Soorten bijlagen : klimatologische gegevens
: fotoblad
: Veterinaire verklaring

Voor beiden overtreders geldt:

Artikel overtreding	: Artikel 2.1 van de Wet dieren
Omschrijving overtreding	: Het zonder redelijk doel benadelen van het welzijn van dieren.
Artikel overtreding	: Artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding	: Het onthouden van de nodige verzorging aan dieren.
Artikel overtreding	: Artikel 1.3 Wet dieren.
Omschrijving overtreding	: Meerdere dieren waren niet gevrijwaard van: <ul style="list-style-type: none"> • fysiek en fysiologisch ongerief, • pijn, verwonding en ziektes • honger, dorst, • angst en chronische stress • en beperking van hun natuurlijke gedrag
Artikel overtreding	: Artikel 1.6 lid 3 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Het niet beschermen van dieren, die op een buitenterrein worden gehouden, tegen gezondheidsrisico's en slechte weersomstandigheden
Artikel overtreding	: Artikel 1.7 lid d, e en f van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: 21 ezels, 2 papegaaien en 2 pony's dienen te worden gehouden in een toereikende behuizing onder voldoende hygiënische omstandigheden. : 20 duiven, 4 zeboes en een paard hadden geen toegang tot een toereikende hoeveelheid schoon water van passende kwaliteit of kan op een andere wijze in zijn behoefte aan water voldoen. : diverse runderen, 4 zeeboes, 1 paard hadden geen voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
Artikel overtreding:	Artikel 3.12. onder a, b en onder c van het Besluit houders van dieren onverminderd de artikelen 1.5 tot en met 1.8 wordt een gezelschapsdier gehouden in een daarvoor geschikte ruimte.
Omschrijving overtreding	a. de dieren in de 3 paardenstallen, 7 ezels beschikten niet over voldoende bewegingsruimte.

- b. 1 kaketoe en 1 papegaai werden gehuisvest in een ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van het dier
- c. 7 ezels, 2 Shetland veulens en 4 zeboes werden niet voldoende bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden en gezondheidsrisico's

Rapport van bevindingen

Ondergetekenden, inspecteurs ^{5.1.2.E} [redacted] toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) ^{5.1.5} [redacted] en ^{5.1.5} [redacted] van het Ministerie van Economische Zaken, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:

Hercontrole: nee

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie in het kader van Welzijn algemeen.

Locaties:

^{5.1.2.E} [redacted]	^{5.1.2.E} [redacted]
^{5.1.2.E} [redacted]	^{5.1.2.E} [redacted]

Op woensdag 18 januari 2017 11.00 uur bevonden wij, ^{5.1.2.E} [redacted] en ^{5.1.2.E} [redacted] ons vergezeld van toezichthoudend dierenarts ^{5.1.2.E} [redacted] aan de ^{5.1.2.E} [redacted] ^{5.1.2.E} [redacted]. Wij troffen wij de ons bekende en in onze functie kennende ^{5.1.2.E} [redacted]. Wij legitimeerde ons aan hem als toezichthouder van de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA). ^{5.1.2.E} [redacted] maakt het doel van onze komst bekend, namelijk een controle op het welzijn van zijn dieren. ^{5.1.2.E} [redacted] deelde ons desgevraagd mede dat hij mee wilde lopen om samen naar de dieren te kijken. Hierop trokken wij toezichthouders een ons door de NVWA verstrekte wegwerpoverall en schone, ontsmette laarzen aan en namen een aanvang met onze controle.

Opmerking toezichthouder ^{5.1.2.E} [redacted] tijdens de inspectie op 18 januari 2017 vvoor het. Ik heb op 19 januari 2017 de site "dag gegevens van het weer in Nederland" geraadpleegd. Daar zag ik bij weerstation dat het dichtsbij ^{5.1.2.E} [redacted] ligt, zijnde ^{5.1.5} [redacted] op 18 januari 2017 de volgende temperaturen:

Daggegevens van het weer in Nederland

Het weer op woensdag 18 januari 2017 te ^{5.1.2.E} [redacted]

© KNMI

Temperatuur		Normaal	Neerslag	
Gemiddelde	-3.6 °C	4.0 °C	Hoeveelheid	0.0 mm
Maximum	-2.2 °C	6.6 °C	Duur	0.0 uur
Minimum	-5.1 °C	1.2 °C		
Zon, bewolking & zicht			Wind	
Duur zonneschijn	0.3 uur		Gemiddelde snelheid	1.8 m/s (2 Bft)
Rel. zonneschijnduur	4 %		Maximale uurgemiddelde snelheid	3.0 m/s (2 Bft)
Gem. bedekkingsgraad	7 octa's		Maximale stoot	3.0 m/s
	Vrijwel geheel bewolkt			
Minimaal zicht	- km		Overheersende richting	80 ° (O)
Relatieve luchtvochtigheid			Luchtdruk	
Gemiddelde	95 %	89 %	Gemiddelde luchtdruk	1039.6 hPa

Bijlage 1

Een volledig overzicht van de klimatologische gegevens van 18 januari 2017 is als bijlage 1 bij dit rapport gevoegd.

Bijlage 2:

De tijdens deze controle gemaakte foto's zijn als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd.

Bijlage 3:

Toezichthoudend dierenarts 5.1.2.E heeft naar aanleiding van haar bevindingen een veterinaire verklaring opgemaakt. Deze veterinaire verklaring is als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

5.1.2.E

Stal/loods achter het huis.

Op plaats en datum vernoemd, omstreeks 11:15 uur bevonden wij, toezichthouders 5.1.2.E en 5.1.2.E samen met toezichthoudend dierenarts 5.1.2.E ons in de loods achter het huis. Wij zagen dat hier verschillende soorten vogels en chinchilla's werden gehouden. Wij zagen één geelkuif kaketoe en één grijze roodstaart papegaai gehuisvest in twee aparte ijzeren kooien aan de linker zijde van loods. Wij zagen dat deze geelkuif kaketoe en deze grijze roodstaart papegaai geen afleidingsmateriaal of ander materiaal tot hun beschikking hadden om te kunnen voldoen aan de fysiologische en ethologische behoeften. Wij zagen dat de geelkuif kaketoe aan het plafond van de kooi hing en draaiende bewegingen maken, volgens een vast patroon. Wij zagen dat in beiden kooien op de zitstokken en zijkanten aangekoekte mest zitten en dat deze twee papegaaien niet beschikten over hygiënische huisvesting.

Op mijn, toezichthouder van 5.1.2.E vraag waarom er geen afleidingsmateriaal in de kooien aanwezig was, antwoordde 5.1.2.E dat hij eerder afleidingsmateriaal had gebruikt maar dat een tijdje terug een van de grijze roodstaart papegaaien zich had opgehangen aan het afleidingsmateriaal. Als gevolg hiervan was deze te komen overlijden. Deze vogel was met een nagel vast komen te zitten in het touw behorende bij het afleidingsmateriaal. Hierop antwoordde toezichthouder 5.1.2.E dat er een verscheidenheid aan afleidingsmateriaal te koop is dat wel veilig is voor papegaaien en dat dit voorval geen reden moet zijn om deze twee vogels niet te voorzien van afleidingsmateriaal of ander materiaal wat ter verrijking gebruikt kan worden.

Wij zagen dat er duiven werden gehouden in deze loods. Wij zagen dat er ongeveer 20 duiven in een voliere zaten, wij zagen dat deze groot genoeg was voor het aantal duiven. Wij zagen een bak water staan in deze duivenkooi. Wij zagen dat het water smerig en bruin van kleur was. Wij zagen dat deze duiven niet beschikten over schoon water van passende kwaliteit.

Weiland tussen 5.1.2.E

Wij, toezichthouders 5.1.2.E en 5.1.2.E zagen hier een groep bonte paarden (15) staan van diverse leeftijden. Wij zagen dat het gras in dit weiland kort afgegrasd was en dat er onvoldoende gras aanwezig was voor het aantal aanwezige paarden in dit weiland. Wij zagen rollen hooi in het weiland liggen.

In een daarnaast gelegen weiland zagen wij een groep Shetlandpony's staan. Wij zagen dat het weiland bedekt was met een dunne laag sneeuw en dat de grond bevroren was. Wij zagen dat deze Shetlandpony's geen schuilmogelijkheden hadden om zich te beschermen tegen extreme weersomstandigheden. Wij zagen dat deze Shetlandpony's werden bijgevoerd met ruwvoer (hooi). Wij zagen twee veulens in de wei. Wij zagen dat deze twee veulens een geheel doorweekte natte vacht hadden.

5.1.2.E

Stal

Wij toezichthouders, zagen aan de linkerzijde en aan de rechterzijde 5 paardenboxen. Wij zagen in totaal 10 paardenboxen in deze stal. Wij zagen dat in deze stal paarden, ezels, geiten, een zeboue, varkens en alpaca's werden gehouden. Wij zagen dat de tweede en derde stal aan de linkerzijde en de eerste stal aan de rechterzijde (totaal 3 paardenboxen) erg vol zaten. Wij zagen dat de dieren in deze 3 paardenboxen weinig bewegingsvrijheid hadden en dicht op elkaar stonden. Wij zagen dat deze dieren gehuisvest in de 3 paardenboxen niet tegelijk konden gaan liggen.

De dieren gehouden in deze 3 paardenboxen hadden geen toereikende behuizing. Een dier dient te worden gehouden in een toereikende behuizing onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Weilanden

In het perceel gelegen aan de voorzijde van het terrein op bovengenoemde locatie, zagen wij dat hier 14 ezels en 2 pony's gehuisvest werden. Wij zagen dat zij beschikking hadden over een schuilgelegenheid in de vorm van een overkapping. Wij zagen dat het perceel waar deze dieren gehouden werden, besneeuwd en bevroren was. Wij zagen onder de overkapping dat de bodem hiervan bedekt was met stro welke vervuild was met mest en urine en nat was. Wij zagen dat de dieren niet beschikte over een schone en droge en hygiënische ligplek. Op de vraag waarom de dieren welke hier gehuisvest werden, niet beschikte over een schone, droge en hygiënische ligplaats, antwoorden ^{5.1.2.E} desgevraagd dat dit hok nog moest worden ingestrooid en dat dit elke dag gebeurt.

In het aangrenzende weiland zagen wij, toezichthouders, 7 grote ezels staan. Wij zagen dat dit weiland bevroren was en dat er een laagje sneeuw op de grond lag. Wij zagen dat in dit perceel een grote ronde kalverhut stond. Dichterbij gekomen schatten wij in dat deze kalverhut ongeveer 2,5 meter bij 3 meter was. De oppervlakte van deze kalverhut was ongeveer 7,5 vierkante meter, wat zou betekenen dat iedere ezel iets meer dan 1 vierkante meter ter beschikking zou hebben. Gezien de grootte en het aantal van deze ezels is er in deze kalverhut, bij gebruik ivm extreme weersomstandigheden, onvoldoende ruimte beschikbaar om alle ezels te herbergen met voldoende bewegingsruimte voor deze dieren.

Binnen in de kalverhut zagen wij dat de bodem hiervan bedekt was met mest en urine en erg nat was. Wij zagen dat deze 7 ezels niet de beschikking hadden tot een schone en droge ligplaats.

In het achterste weiland op deze locatie zagen dat hier diverse runderen en paarden gehouden werden. Wij zagen geen schuilmogelijkheden in dit perceel en wij zagen een voerruif staan. Wij zagen dat de grond bevroren was en dat er een dun laagje sneeuw op de grond lag. Wij zagen op dit perceel onder andere 4 zeboes en een schraal bruin paard lopen. Wij zagen dat een van de zeboes met een met een opgetrokken rug stond, wat duidt op onbehagen. Wij zagen dat deze 4 zeboes een dunne vacht hadden. Aangezien dit een tropisch ras is wat in warme gebieden leeft kunnen deze dieren zich moeilijk aanpassen aan de koude Nederlandse winter. Derhalve hadden deze zeboes tijdens koudere periode opgesteld moeten worden of op een andere wijze warm gehuisvest moeten worden.

Desgevraagd deelde overtreder ^{5.1.2.E} ons mede dat hij vandaag van plan was om de zeboes op te stallen, dit zou ook het advies van zijn dierenarts zijn. Vervolgens haalde hij een briefje uit zijn zak waarop stond dat hij de zeboes binnen moest zetten.

Op onze vraag waarom het bruine paard schraal was, antwoordde overtreder

5.1.2.E dat dit een oud paard was en daarom wat schraal was. Ook deelde overtreder 5.1.2.E ons mede dat hij ook van plan was dit paard binnen te zetten, gezien de voedings- en gezondheidsconditie van dit paard.

Dichterbij de voerruif gekomen zagen wij dat er geen voer in de voerruif zat. Wij zagen bakken met water staan en zagen dat het water bevroren was en dat de sloot grenzend aan dit weiland bevroren was. Wij zagen dat deze dieren gehouden op dit perceel niet de beschikte over voer en drinkwater. Wij zagen dat een bruin paard en 4 zeboes niet beschermd werden tegen extreme weersomstandigheden gezien het type dier en/of de voedings- en gezondheidsconditie.

Ik, toezichthouder 5.1.2.E zag een kadaver van een wit paard in de sloot van bovengenoemd perceel liggen, geheel omsloten door ijs. Vermoedelijk is dit witte paard in de sloot terecht gekomen en daar dood gegaan.

Gelet op de aanhoudende vorst welke voorspeld was voor de dagen hierop volgend heb ik, toezichthouder 5.1.2.E overtreder 5.1.2.E verzocht de twee Shetland pony's met veulens met natte vacht, de vier zeboes en het bruine paard per direct op te stallen of op een andere wijze te voorzien van beschutting en een warme droge ligpek. 5.1.2.E antwoordde hierop dit vandaag te realiseren. Tevens hebben we overtreder 5.1.2.E verzocht hiervan foto's te maken en deze te sturen naar toezichthouder 5.1.2.E

Op woensdag 18 januari 2017, omstreeks 17:15 uur ontving ik, toezichthouder 5.1.2.E via whatsapp het volgende bericht afkomstig van overtreder 5.1.2.E

"de pony / paardjes staan op hun plek, de zeboes krijgen we niet te pakken gaan er als een speer van door keer op keer. De wei van hun staat nu open naar het erf en hun voer staat op het pad richting het erf, zo lokken we ze de wei uit".

Tevens ontving ik een foto's met daarop de Shetlandpony's op een perceel met stal en open deur. Op de foto te zien stonden de pony's buiten maar hadden beschikking over een stal. Ook ontving ik een foto's van het bruine paard welke binnen gehuisvest was.

Op donderdag 19 januari 2017 ontving ik van overtreder 5.1.2.E via de whatsapp, een aantal foto's. Hierop zag ik 4 zeboes welke binnen gehuisvest waren.

Te nemen maatregelen:

- Alle dieren op het bedrijf moeten te allen tijde toegang hebben tot drinkwater van passende kwaliteit.
- U dient voor de 7 ezels een beschutting te realiseren welke voldoende groot is voor de 7 ezels.
- U dient voldoende en adequate afleiding en verrijking in de huisvesting van de geelkuif kaketoetoe en de grijzeroodstaart papegaai te realiseren, passende bij hun gedrag.
- U dient ervoor te zorgen dat alle dieren op uw bedrijf hygiënisch worden gehuisvest. De diervverblijven moeten met voldoende regelmaat schoongemaakt/opgestrooid te worden.
- De dieren op uw bedrijf dienen te beschikken over een warme schuilgelegenheid of tijdig opgestald te worden.
-

1ste opmerkingen overtreder:

Ik heb veranderingen in het management aangebracht. Ik heb vaker overleg met het personeel en er gaan protocollen gemaakt worden. Ik heb overkapte hooiruiven aangeschaft en blijf bezig zaken te verbeteren.

1ste opmerkingen toezichthouder(s):

Er worden op dit bedrijf zeer veel dieren in veel hokken, schuren, stallen en weides gehouden. Het is lastig om overzicht te houden. Ook nu er in de winter minder dieren aanwezig zijn, blijft het lastig voor overtreder adequaat te reageren op onder andere verandering in klimaat. Ons inziens had overtreder eerder moeten schakelen om kwetsbare dieren te beschermen tegen gezondheidsrisico's i.v.m. weersveranderingen. Overtreder 5.1.2.E blijft achter de feiten aan lopen.

Inspectiehistorie:

Rapport van bevindingen, onderzoek nummer NVWA: 114739

Rapportnummer: 87433 dd. 29 juli 2015.

Rapport van bevindingen, onderzoek nummer NVWA: 124625

Rapportnummer : 93474 dd. 10 juni 2016.

Rapportnummer: 95179, onderzoek nummer NVWA: 124625

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 1 februari 2017.

5.1.2.E Toezichthouder 5.1.5

5.1.2.E

5.1.2.E Toezichthouder 5.1.5

5.1.2.E

Daggegevens van het weer in Nederland

Het weer op woensdag 18 januari 2017 te

© KNMI

Temperatuur

Gemiddelde -3.6 °C
Maximum -2.2 °C
Minimum -5.1 °C

Normaal
4.0 °C
6.6 °C
1.2 °C

Neerslag

Hoeveelheid
Duur

0.0 mm
0.0 uur

Zon, bewolking & zicht

Duur zonneschijn 0.6 uur
Rel. zonneschijnduur 7 %
Gem. bedekkingsgraad 7 octa's
Vrijwel geheel bewolkt
Minimaal zicht - km

Wind

Gemiddelde snelheid
Maximale uurgemiddelde snelheid
Maximale stoot

1.8 m/s (2 Bft)
3.0 m/s (2 Bft)
5.0 m/s

Overheersende richting

80 ° (O)

Relatieve luchtvochtigheid

Gemiddelde 94 % 89 %

Luchtdruk

Gemiddelde luchtdruk

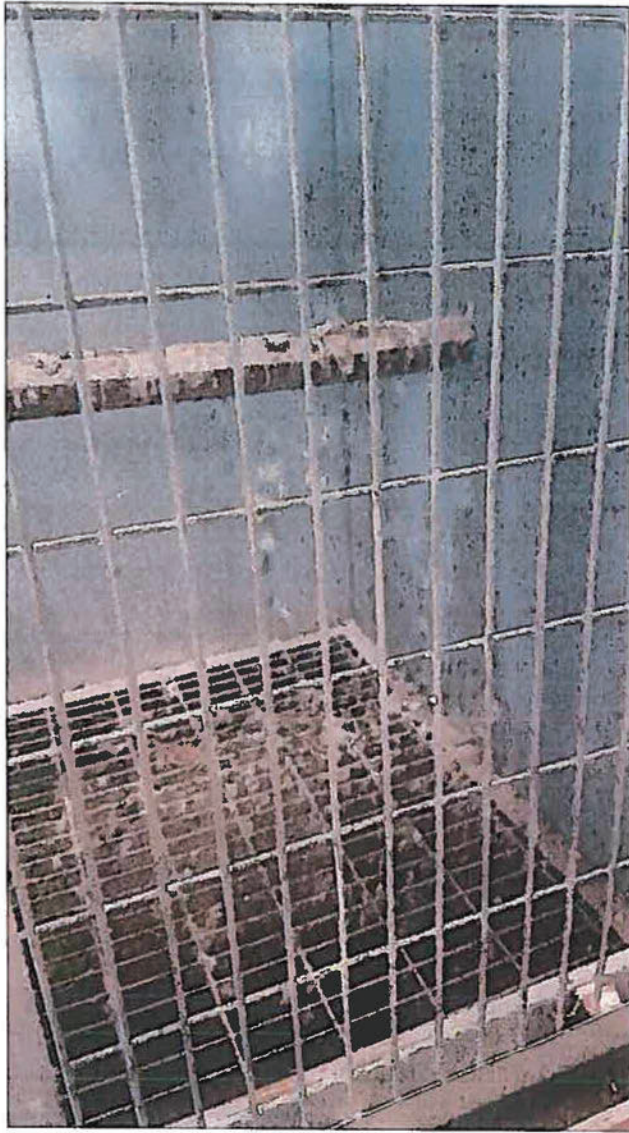
1039.6 hPa

Kooi grijze roodstaart pagepaai met vervuilde stok zonder afleidingsmateriaal

Kooi kaketoe zonder afleidingsmateriaal.

Vervuilde kale kooi kaketoer

Groep Shetlandpony's met links op de foto een van de veulens met natte vacht.

Overbezetting in paardenstal

7 ezels zonder adequate schuilmogelijkheden

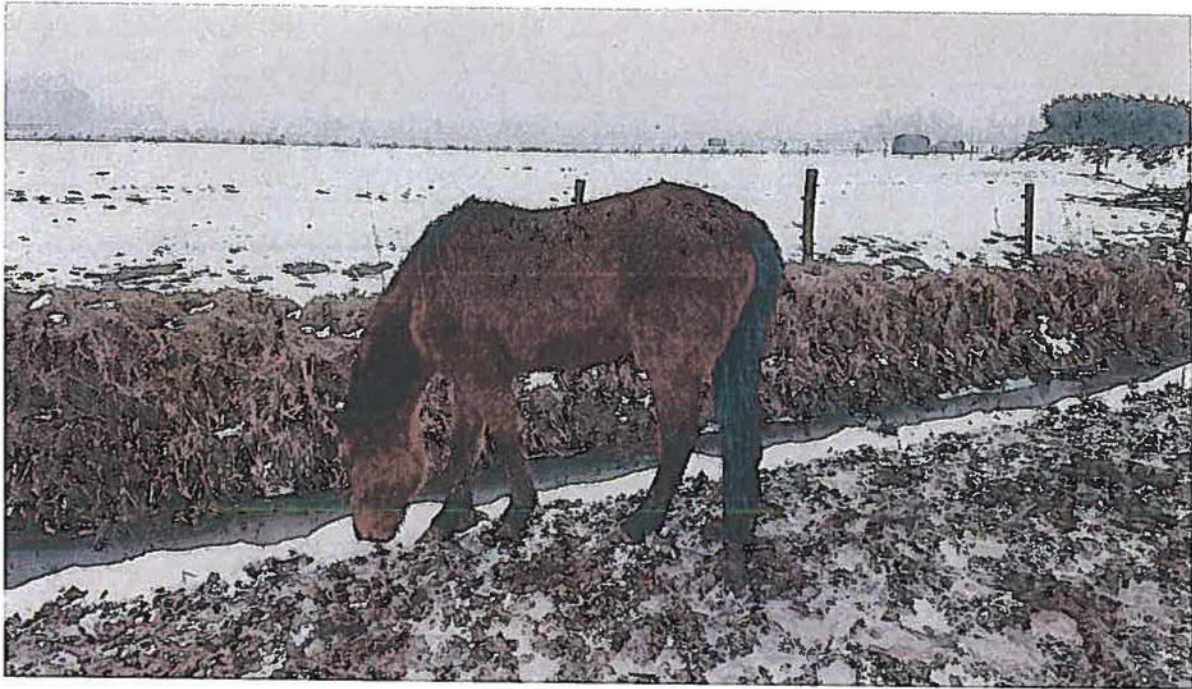
Met mest en urine vervuilde kalverhok in perceel van de 7 ezels.

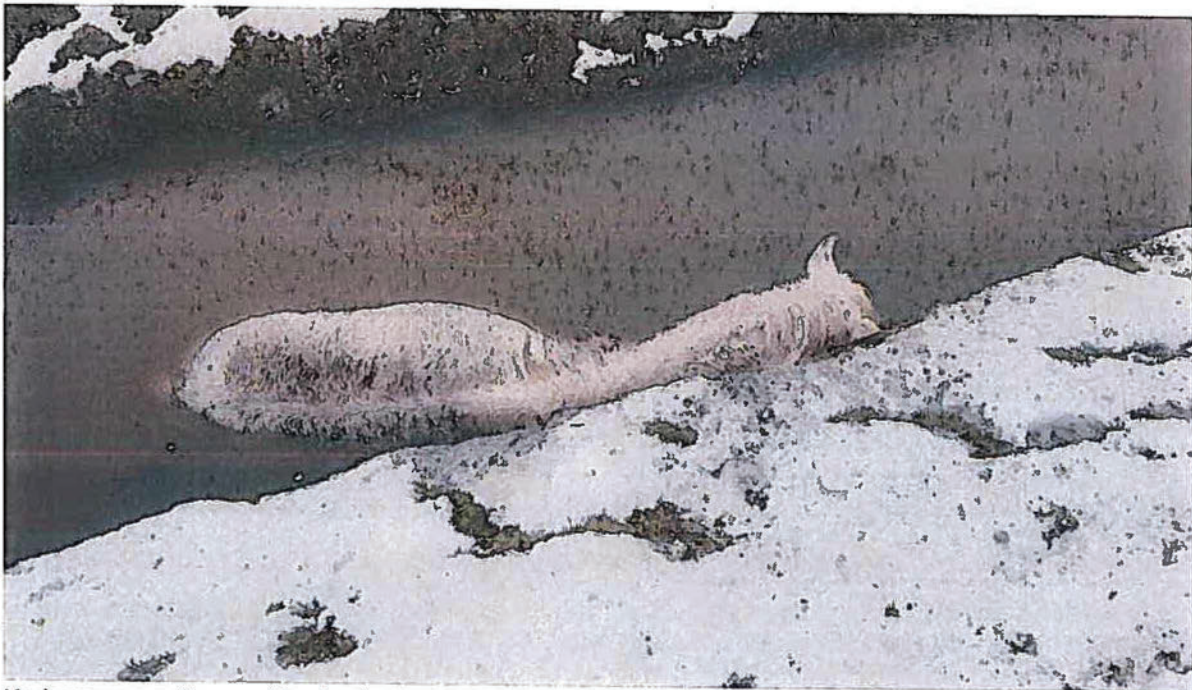
Idem

o.a. 4 zeboes zonder beschutting/drinkwater en voer

Oud bruin paard zonder beschutting/drinkwater en voer

Kadaver van wit paard in de sloot

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : 5.1.2.E
Postadres : 5.1.2.E
Vestigingsplaats : 5.1.2.E

Toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het Ministerie van Economische zaken, toezichthouder zoals omschreven in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, alsmede toezichthouder zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteert het volgende:

Op 18 januari omstreeks 10.30 uur zijn door mij onderzocht:

Soort dieren: Zeer divers (zie onder)
Aantal dieren (geschat): Onder andere de volgende dieren:
runderen, schapen, geiten, varkens, ezels, rendieren, 2 fretten, cavia's, konijnen, diverse soorten kippen, 1 ooievaar, parkieten, chinchillas, 1 geelkuif kaketoer, 1 grijze roodstaart papegaai, paarden, pony's, kamelen, alpaca's.
Ras/geslacht/leeftijd/kleur: Divers
Identificatiecodes: Divers

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam : 5.1.2.E
Relatienummer : 5.1.2.E
Locatie : 5.1.2.E en 5.1.2.E

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	<p>In vergelijking met de vorige inspecties in 2015 en 2016 waren er beduidend minder dieren (runderen, paarden/pony's, varkens, konijnen en cavia's) aanwezig op het bedrijf. 5.1.2.E gaf aan in de winter altijd minder dieren te hebben dan de rest van het jaar.</p> <p>Er zijn diverse verbeteringen op het bedrijf doorgevoerd. Zo is de helft van de overkapping rechts van de stal aan de 5.1.2.E vernieuwd. Er is een nieuwe vloer gelegd en muur geplaatst. 5.1.2.E vertelde me dat de 2^e helft, waar nu pluimvee wordt gehouden, ook vernieuwd gaat worden. De gehele overkapping gaat dan gebruikt worden voor de huisvesting van dieren als geiten, schapen en alpaca's. Het pluimvee gaat een nieuw verblijf krijgen. Hun huidige huisvesting</p> <p>In deze veterinaire verklaring omschrijf ik alleen de dieren en huisvesting waaraan ik afwijkingen heb gezien.</p> <p>Locatie 1: 5.1.2.E</p> <p>Stal/loods achter huis</p>

In de stal achter het huis zag ik parkieten, chinchilla's, duiven, een grijze roodstaart en een geelkuifkaketoe gehuisvest. Ik zag onderin de voliëre met ongeveer 20 duiven een bak water staan wat kennelijk als drinkwater was bedoeld. Ik zag dat het water donker en vies was. Ik zag dat er mest en veertjes in zaten. Ik zag dat de duiven op geen andere manier in hun behoefte aan drinkwater konden voorzien.

Ik zag een geelkuifkaketoe en een grijzeroodstaart elk alleen in een kooi gehuisvest. Ik zag dat beide dieren niet de beschikking hadden over verrijkmateriaal in de kooi. Ik zag in beide kooien op de zitstokken en zijkanten aangekoekte mest. Ik zag dat de vogels niet over hygiënische huisvesting beschikten.

Weilanden tussen ^{5.1.2.E} en ^{5.1.2.E}

Ik zag in één van deze weilanden een groep Shetlandpony's met 2 veulens staan. Ik zag dat het weiland bedekt was met een dunne laag sneeuw en bevroren was. Ik zag dat de dieren op de grond bijgevoerd werden met ruwvoer. Ik zag dat er ruwvoer aanwezig was. Ik zag dat de pony's geen schuilgelegenheid tot hun beschikking hadden.

Lokatie 2 ^{5.1.2.E} ^{5.1.2.E}

Stal

Ik zag in deze stal links en rechts 5 "paardenboxen". Hierin werden verschillende dieren gehouden. In diverse boxen stonden meerdere dieren bij elkaar: alpaca's, schapen, varkens, runderen, geiten. Ik zag dat in 3 van de 10 boxen de dieren weinig bewegingsruimte hadden. Ik zag dat de dieren in deze boxen dicht op elkaar stonden en niet tegelijk konden gaan liggen.

Weilanden

In het weiland vooraan zag ik 14 ezels en 2 pony's. Ik zag dat zij de beschikking hadden over een overkapping waar zij gevoerd werden. Ik zag dat de wei besneeuwd en bevroren was en dat de bodem van de overdekking bedekt was met stro. Ik zag dat het stro nat was en dat er mest in het stro zat. Ik zag dat de dieren hier niet beschikten over een schone en droge hygiënische ligplaats. ^{5.1.2.E} ^{5.1.2.E} vertelde dat dit hok die dag nog ingestrooid moest worden en dat dit dagelijks gebeurt.

In het aangrenzende weiland zag ik 7 grote ezels staan. Ik zag dat het weiland bevroren was en dat er sneeuw op lag. Ik zag dat deze ezels een grote kalverhut tot hun beschikking hadden om te schuilen tegen extreme weersomstandigheden. Ik schat de afmetingen van deze hut ongeveer 250 x 300 cm. Toezichthouders ^{5.1.2.E} en ^{5.1.2.E} zijn naar deze iglo gelopen en hebben deze geïnspecteerd. Zij vertelden mij dat er in de iglo een laag mest en urine lag. Hierdoor wist ik dat de dieren geen schone en droge ligplaats tot hun beschikking hadden tijdens extreme weersomstandigheden. Gezien de hoeveelheid ezels en de grootte van de ezels wist ik dat zij, bij het schuilen in de iglo, niet voldoende bewegingsruimte zouden hebben.

In het achterste, grote weiland, zag ik diverse runderen, waaronder 4 zeboes, en paarden, waaronder een mager paard (volgens ^{5.1.2.E} een oud paard) gehuisvest. Ik zag dat het weiland bedekt was met sneeuw en dat er bevroren water op stond. Ik zag dat er in dit weiland geen schuilgelegenheid beschikbaar was. Ik zag in dit weiland een vierkante voerruif met voerhek staan. Ik zag dat er in deze voerruif geen voeding aanwezig was. Ik zag dat de sloot bevroren was en het water in de waterbakken ook bevroren was. Ik zag dat de dieren in dit weiland niet de beschikking hadden over vers drinkwater.

Ik zag in de sloot een paard liggen dat blijkbaar in de sloot terecht was gekomen en daar dood is gegaan.

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand heeft u de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p>Ik zag, net als op 4 augustus 2016, dat de geelkuifkaketoe regelmatig op zijn kop aan het plafond van de kooi hing en draaiende bewegingen met zijn kop en borst maakte. Hij ging hier elke keer heen volgens een vast patroon. Waarschijnlijk is hier sprake van stereotiep gedrag. Het is schijnbaar nutteloos gedrag wat voorkomt uit stress en verveling.</p> <p>Ik zag dat de vacht van de 2 Shetlandpony's doorweekt was.</p> <p>Ik zag dat de 4 zeboes een dunne vacht hadden. Ik zag één zeboe met opgetrokken rug staan. Ik zag dat deze zeboe apathisch was. Ik zag in hetzelfde weiland een paard dat mager was (body condition score 2- op een schaal van 1, zeer mager, tot 5, overmatig vet).</p>

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	De situatie op het bedrijf is van continue aard door managementkeuzes met betrekking tot huisvesting en verzorging die door de houder gemaakt worden.

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>De aangetroffen situatie op dit bedrijf is ontstaan door het management en de keuzes van de houder. Er worden op het bedrijf zeer veel dieren in bijna net zoveel hokken, schuren, stallen en weides gehouden. Het is lastig om overzicht te houden. Ook nu er minder dieren zijn, is de hoeveelheid dieren erg groot.</p> <p>5.1.2.E vertelde dat hij verandering in het management aan heeft gebracht. Er is nu regelmatig overleg en er gaan protocollen gemaakt worden.</p> <p>5.1.2.E had een briefje in zijn telefoon waarin stond dat de zeboes en shetlanders met veulens op stal met uitloop gezet moesten worden. Mijns inziens is half januari daarvoor te laat. Ondanks de algehele verbetering op het bedrijf, blijft de houder regelmatig achter de feiten aan lopen. Er moet beter gepland worden.</p>

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid omdat er vogels werden gehouden in een niet-hygiënische huisvesting, er duiven waren zonder toegang tot vers en schoon drinkwater en er dieren werden gehouden in ongeschikte huisvesting (weilanden zonder adequate schuilgelegenheid).</p> <p>Ja, het welzijn van diverse dieren op het bedrijf is benadeeld. In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier.</p> <p>Alleen als aan de vijf vrijheden van Brambell is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Ingevolge artikel 1.3 Wet Dieren moeten dieren gevrijwaard zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dorst, honger en onjuiste voeding 2. fysiek en fysiologisch ongerief; 3. pijn, verwonding en ziektes; 4. angst en chronische stress; 5. beperking van hun natuurlijk gedrag; <p>voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.</p> <p>1. Dorst, honger en onjuiste voeding</p> <p><i>vers water en geschikt voer zijn essentieel voor een optimale gezondheid</i></p> <p>Dorst is een onderdeel van het regulatoire mechanisme dat de homeostase van</p>

het lichaamsvocht regelt en een reactie op de situatie die ontstaat als de hoeveelheid vocht in het lichaam onder de norm geraakt. Dorst is essentieel voor het overleven van een dier. Het is een onplezierige sensatie en een dier zal zich hier te allen tijde direct aan willen onttrekken. Dorst wordt opgewekt door subtiele veranderingen in de elektrolytenniveaus van het lichaam en door veranderingen in het volume van bloed. Het is een uitermate belangrijk signaal dat aangeeft dat het lichaam water nodig heeft.

Kan een dier niet aan de behoefte voldoen die dit signaal oproept, namelijk drinken, dan zal het minder goed gaan functioneren en raakt het lichaam van het dorstende dier door het tekort aan vocht gering tot zeer ernstig aangetast in haar functioneren. Acute, maar ook chronisch tekort van de watervoorziening van het dier, leidt tot ziek worden, vermindering van de werking van onder meer de afweersystemen (zoals het immuunapparaat), daling van de voeropname en productie/groei en kan uiteindelijk via ernstige uitdroging (vochtverlies via ondermeer urine en ademhaling gaat door) tot de dood.

Om dorst, en dus vochttekort in het lichaam, op te heffen, moet een dier drinken. Drinken is een essentiële gedragsmatige en fysiologische behoefte van een dier. Een dier kan alleen vrij zijn van dorst en een adequate hoeveelheid water opnemen als het te allen tijde toegang heeft tot water en de keuze heeft te drinken naar behoefte. De verzorger van een dier moet voorzien in de primaire gedragsmatige en fysiologische behoeften dit dier om hun gezondheid en welzijn te waarborgen. Wanneer niet te allen tijde toegang is tot schoon drinkwater in de ruimte waar een dier wordt gehouden, voldoet de dierhouder niet aan hetgeen hiervoor is gesteld.

In dit geval beschikten 20 duiven en de paarden en runderen in het grote weiland niet over schoon en vers drinkwater.

Diverse koeien en paarden in het grote weiland stonden in een bevroren wei en hadden niet de beschikking over (ruw)voer. De grote ruif was leeg.

2. Fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief

door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende oppervlakte) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats),

Daggegevens van het weer in Nederland

Het weer op woensdag 18 januari 2017 te De Bilt

© KNMI

Temperatuur		Normaal	Neerslag	
Gemiddelde	-3.8 °C	3.3 °C	Hoeveelheid	< 0.05 mm
Maximum	-1.9 °C	5.9 °C	Duur	0.0 uur
Minimum	-5.3 °C	0.6 °C		
Zon, bewolking & zicht			Wind	
Duur zonneschijn	1.8 uur		Gemiddelde snelheid	1.3 m/s (1 Bft)
Rel. zonneschijnduur	22 %	25 %	Maximale uurgemiddelde snelheid	2.0 m/s (2 Bft)
Gem. bedekkingsgraad	7 octa's		Maximale stoot	4.0 m/s
	Vrijwel geheel bewolkt			
Minimaal zicht	0.6 km		Overheersende richting	103 ° (O)
Relatieve luchtvochtigheid			Luchtdruk	
Gemiddelde	95 %	87 %	Gemiddelde luchtdruk	1039.9 hPa

Figuur 1: weer op 18 januari 2017 in De Bilt. Bron: KNMI

Op 18 januari 2017 was de maximum temperatuur in de Bilt -1,9 °C, de minimum temperatuur -5,3 °C en gemiddeld -3,8°C. Het vror de gehele dag.

Zeven ezels in een bevroren weiland beschikten niet over een geschikte schuilgelegenheid. De schuilgelegenheid lag vol mest en was te klein voor dit aantal dieren. Ezels hebben geen waterdichte vacht en hebben bij neerslag een geschikte schuilgelegenheid nodig waar ze comfortabel kunnen schuilen. Deze hut was te klein en niet hygiënisch.

Twee Shetlandveulens hadden een doorweekte vacht. De vacht zorgt voor

isolatie door een luchtlaag tussen het lichaam en de buitenlucht. Als de vacht nat is, kan het deze functie niet meer vervullen. Lichaamswarmte wordt dan direct afgegeven aan de buitenlucht. Daarnaast kan de natte vacht bij vorst bevriezen wat tot nog meer afkoeling leidt.

De zeboe is een tropische koe die van nature in warme gebieden leeft. In Nederland moet de zeboe in de winter warm kunnen staan en op zijn minst een geschikte warme schuilgelegenheid hebben. In dit geval stonden 4 zeboes in een bevroren, open wei met sneeuw en ijs. Er was geen schuilgelegenheid voor deze dieren. Eén van de zeboes voelde zich duidelijk niet lekker. Mogelijk had deze het koud. De zeboes hadden eerder opgesteld moeten worden, vóórdat de koude intrede deed. Voor vleeskoeien geldt een thermoneutrale zone van 0 °C tot 21 °C. Voor runderen met een dunne zomervacht en weinig vet, zoals de zeboes ligt de ondergrens van de thermoneutrale zone veel hoger, namelijk op 15 °C. Dit betekent dat het rund bij een temperatuur lager dan 15 °C extra energie moet verbruiken om zichzelf warm te houden.

In 3 paardenboxen stonden zoveel dieren dat zij niet genoeg bewegingsruimte hadden voor hun natuurlijk gedrag. Ze stonden dicht opeen gepakt en konden niet tegelijk gaan liggen.

3. Pijn, verwondingen en ziektes

door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen,

Door een slechte hygiëne (mest aan de zijkanten, op de zitstokken) in de vogelverblijven op het bedrijf ontstaat een verhoogde infectiedruk en neemt de kans op ziekten bij de gehouden dieren toe.

Wanneer een dier het koud heeft, moet het extra energie gebruiken om op te warmen. Hiervoor moet een dier extra gevoerd worden. Als een dier niet voldoende op kan warmen, doordat de vacht nat of te dun is, dan zal dit nog meer energie kosten. Er ontstaat hypothermie als het lichaam sneller en meer afkoelt dan opwarmt. Bij hypothermie zal er minder bloed in de extremiteiten stromen en meer naar de vitale organen om deze te beschermen. Hierdoor kunnen oren, tepels en testikels bevriezen.

Bij extreme hypothermie kan een dier buiten bewustzijn en uiteindelijk dood gaan.

In dit geval stonden er 4 zeboes, een mager paard en 2 natte Shetlandveulens in een besneeuwde en bevroren weide. Deze dieren hadden de beschikking moeten hebben over een schuilplaats met warm strooisel (bv droog stro) of hadden opgesteld moeten worden.

Zeven ezels hadden geen geschikte schuilgelegenheid.

4. Angst en chronische stress

door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.

De geelkuifkaketoe en de grijzeroodstaart werden gehouden in een stimulus-arme kooi. Er was geen verrijkingsmateriaal aanwezig. Kaketoes en papegaaien zijn dieren die bezig gehouden moeten worden. De eigenaar moet interactie met ze aangaan en ze stimuleren. Er moet minstens verrijkingsmateriaal in de kooi aanwezig zijn waar de dieren zichzelf mee bezig kunnen houden. De kaketoe vertoonde stereotiep gedrag, een teken van stress en verveling.

Het geeft dieren stress als ze het koud hebben en nergens kunnen schuilen om op te warmen. Ook geeft het stress als ezels geen geschikte schuilgelegenheid hebben bij extreme weersomstandigheden zoals sneeuw en regen.

	<p>Het geeft stress als dieren niet voldoende bewegingsruimte hebben en niet makkelijk bij water of drinken kunnen komen. Door het gebrek aan bewegingsruimte konden de dieren in 3 paardenboxen niet tegelijk gaan liggen. Als er enkele dieren lagen, moest de rest blijven staan.</p> <p>Om de lichaamstemperatuur op peil te houden, hebben dieren bij koude extra energie nodig in de vorm van voer. De runderen en paarden in de achterste wei hadden geen voer tot hun beschikking. De dieren hadden te allen tijde de beschikking moeten hebben over voer. Zeker met dit koude weer!</p> <p>5. Gevrijwaard van beperking van hun natuurlijk gedrag</p> <p><i>door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soortspecifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag), exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen,</i></p> <p>Bij een goed management zou aan voornoemde vrijheden voldaan moeten zijn zodat dieren niet in hun natuurlijk gedrag worden beperkt. Op dit bedrijf is dat niet het geval.</p>
--	---

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja, er is onder andere sprake van vermijdbaar lijden als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dieren niet de beschikking hebben over vers drinkwater • dieren niet de beschikking hebben over geschikt voer • dieren gehouden worden in ongeschikte, te kleine huisvesting • dieren gehouden worden in een onhygiënische huisvesting • dieren niet genoeg verrijking in hun huisvesting hebben
Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen - de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	<p>Ja, omdat volgens vaste jurisprudentie de 'zorg' voor een dier toeziet op de volgende 4 aspecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. water 2. voeding 3. huisvesting 4. medische zorg <p>In dit geval werd er aan bovenstaande aspecten water, voeding en huisvesting niet voldaan.</p>

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen?
Antwoord:	Toelichting
	Nee. Tijdens eerdere inspecties is er wel contact geweest.

Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Vraag 9	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?
	(Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)
Antwoord:	1) Alle dieren op het bedrijf moeten steeds beschikken over voldoende drinkwater van passende kwaliteit.

	<p>2) De huisvesting dient zodanig groot te zijn dat de dieren voldoende bewegingsruimte hebben en tegelijk kunnen liggen.</p> <p>3) Alle dieren op het bedrijf moeten hygiënisch gehuisvest worden. Dierverblijven moeten met voldoende regelmaat schoongemaakt worden.</p> <p>4) Dieren moeten zodanig gehuisvest worden dat zij voldoende afleiding en verrijking passende bij hun gedrag tot hun beschikking hebben.</p> <p>5) Dieren moeten indien nodig de beschikking hebben over een warme schuilgelegenheid of tijdig opgestald worden</p> <p>Op de dag van de inspectie en de dag erna zijn de Shetlanders met veulens, het magere paard en de 4 zeboes opgestald. Toezichthouder 5.1.2.E heeft hiervan foto's van 5.1.2.E ontvangen.</p>
--	---

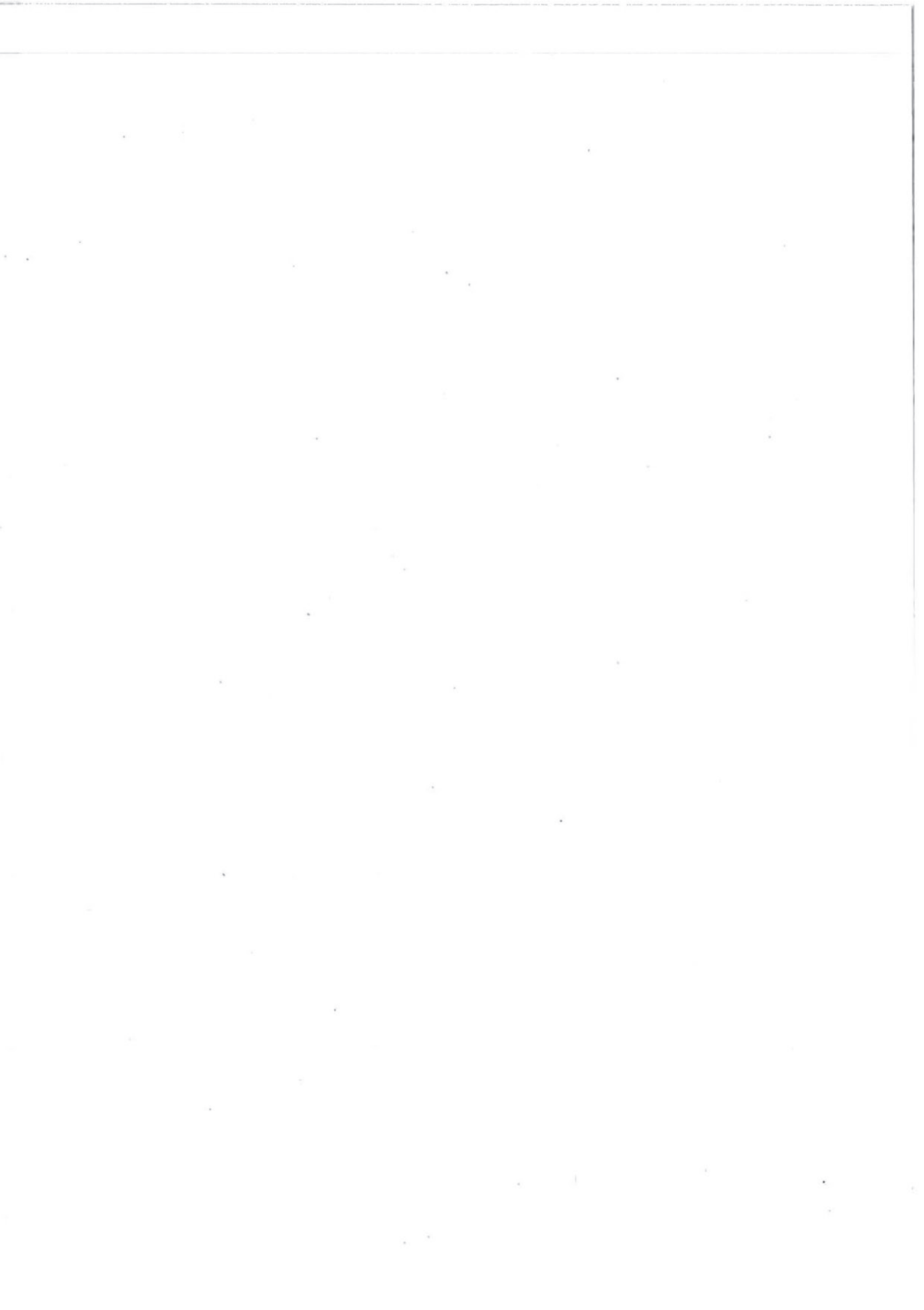
Vraag 10	Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.
Antwoord:	Nee. Op dit moment niet.

Plaats en datum:
Utrecht, 27 januari 2017

Handtekening:

5.1.2.E

5.1.2.E

Bijlage: Indicatie kosten bij inbewaring genomen dieren

Indien u de opgelegde maatregelen niet binnen de gestelde termijn uitvoert zal er bestuursdwang worden toegepast. Dit houdt in dat ik de maatregelen op uw kosten zal laten uitvoeren (artikel 5:25 Algemene wet bestuursrecht). Eén van de maatregelen kan in het uiterste geval inhouden dat dieren in bewaring worden genomen. De kosten verbonden aan de uitvoering van bestuursdwang kunnen zeer hoog oplopen.

Opvangkosten per dier per dag (ex. BTW)

Paard > 6 mnd	max. € 15,00
Paard hengst > 6 mnd	max. € 20,00
Pony (tot 1,45 m)	max. € 11,00
Pony hengst > 6 mnd	max. € 14,00
Veulen zogend ≤ 6 mnd	max. € 2,00
Veulen zonder moeder ≤ 6 mnd	max. € 12,50
Ezel	max. € 10,00
Melkkoe	max. € 20,00
Koe > 18 mnd	max. € 10,00
Stier > 18 mnd	max. € 15,00
Kalf > 8 wkn – 18 mnd	max. € 7,50
Kalf zogend ≤ 8 wkn	max. € 2,00
Kalf nuchter ≤ 14 dgn	max. € 7,50
Schaap/geit	max. € 3,00
Lam zogend ≤ 12 wkn	max. € 1,00
Lam zonder moeder ≤ 12 wkn	max. € 3,00
Varken/zwijn	max. € 5,05
Big ≤ 8 wkn	max. € 0,51
Big zonder moeder ≤ 8 wkn	max. € 3,00
Pluimvee	max. € 1,25
Hond	max. € 12,84
Kat	max. € 6,88
Marterachtige	max. € 3,42
Konijn	max. € 3,88
Knaagdier	max. € 3,11
Vogel	max. € 2,50
Krokodil	max. € 4,72
Slang	max. € 4,92
Waterschildpad	max. € 4,61

Naast deze opvangkosten zullen, indien van toepassing, onder andere de volgende kosten bij u in rekening gebracht worden:

- rekeningen voor het inhuren van derden inclusief uurloon en de door hen gevoerde (snel)tarieven (zoals de agrarische bedrijfsverzorging, transporteurs, loodgieter, elektriciën, adviseurs dierenarts, hoefsmid etc.)
- inschakelen beveiliging
- aanschaf van noodzakelijke materialen
- vergoeding administratie voor aantal paarden, runderen, schapen, geiten, honden, katten etc. Dit is een eenmalig bedrag dat afhankelijk van het soort dier en het aantal dieren op kan lopen tot maximaal € 275.

Het is dus raadzaam om de opgelegde maatregelen tijdig uit te voeren, zodat het eventuele kosten verhaal in uw geval niet nodig zal zijn.

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40219 8004 DE Zwolle

§ 1,2,E

T.a.v. § 1,2,E

§ 1,2,E

§ 1,2,E

Afdeling Juridische ZakenPostbus 40219
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl**Contactpersoon**

§ 1,2,E

Jurist

T 088 042 42 42
M**Onze referentie**
492 28691**Uw brief van**
24 maart 2017**Uw referentie****KvK-nummer of BSN**

§ 1,2,E

Relatienummer

§ 1,2,E

Bijlagen

1

Datum 17 juli 2017

Betreft Beslissing op bezwaarschrift Wet dieren; G2017001397

Geachte § 1,2,E

Op 28 maart 2017 heb ik uw bezwaarschrift ontvangen tegen het besluit van 14 februari 2017 met kenmerk G2017001397. Dit besluit is genomen op grond van de Wet dieren, het Besluit houders van dieren en de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). De beslissing heeft betrekking op het opleggen van een last onder bestuursdwang (hierna: LOB).

Dit besluit is opnieuw beoordeeld. In deze brief vindt u mijn beslissing op uw bezwaar en waarom deze beslissing is genomen. In de bijlage vindt u de artikelen waarop de beslissing gebaseerd is.

Beslissing

Ik verklaar uw bezwaar ongegrond. Dit betekent dat ik het besluit van 14 februari 2017 handhaaf.

Het proces tot nu toe

Op 18 januari 2017 stelden de ambtenaren van de Nederlandse Voedsel –en Warenautoriteit (hierna: NVWA) een onderzoek in naar de gezondheid en het welzijn van de dieren die u houdt op uw bedrijf aan de § 1,2,E te

§ 1,2,E Naar aanleiding van dit onderzoek is er een rapport van bevindingen opgesteld met kenmerk 98975.

Daarnaast zijn de bevindingen van de toezichthoudend dierenarts van de NVWA in een veterinaire verklaring van 27 januari 2017 neergelegd. Tijdens het onderzoek zijn door de toezichthouders van de NVWA diverse overtredingen geconstateerd van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren. Voor inhoudelijke informatie over de geconstateerde overtredingen verwijs ik u naar bovengenoemd rapport, dat u reeds heeft ontvangen.

Als gevolg van de geconstateerde overtredingen is aan uw bedrijf bij besluit van 14 februari 2017 een LOB opgelegd. Hierin is aan u gevraagd om de geconstateerde overtredingen te beëindigen voor 22 februari 2017 door de volgende vier maatregelen te nemen.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

1. Zorg dat de dieren die gebruikmaken van een schuilstal, altijd over een schone en droge huisvesting kunnen beschikken. De huisvesting moet zodanig geconstrueerd en onderhouden worden dat er voldoende schuilgelegenheid is voor alle buiten gehouden dieren.
2. Zorg dat de dieren altijd over een schone en hygiënische huisvesting kunnen beschikken.
3. Beperk de bewegingsvrijheid van een dier niet zodanig dat het dier daardoor onnodig lijdt en/of letsel wordt toegebracht. Pas de bezetting in de drie paardenstallen, waarin te veel dieren worden gehuisvest, aan.
4. Zorg dat de inrichting van de hokken en de verblijven van uw Geelkuif kaketoe en Roodstaart papegaai geschikt zijn voor het soort dier, zodat de hierin gehuisveste dieren op een juiste wijze gehouden kunnen worden en aan hun soortspecifieke behoefte wordt voldaan door voldoende en adequate afleiding en verrijking aan te brengen in de verblijven.

Tegen het besluit van 14 februari 2017 heeft u op 28 maart 2017 bezwaar gemaakt.

Op 5 juli 2017 heeft u uw bezwaren toegelicht tijdens een hoorzitting ten kantore van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Uw bezwaar

U geeft aan het niet eens te zijn met het besluit van 14 februari 2017. Samengevat voert u het volgende aan.

Roodstaart papegaai en Geelkuif kaketoe

U bent geen voorstander van permanent speelgoed in de kooien. U heeft namelijk slechte ervaringen met goedgekeurd en gespecificeerd papegaaien-speelgoed. U stelt dat u onder dwang van de NVWA de papegaai diende te voorzien van dit speelgoed. Deze papegaai heeft zich vervolgens opgehangen aan dit speelgoed. U vindt het opvallend dat het aandeel van de NVWA, tot verplichting van afleidingsmateriaal, niet genoemd wordt in het rapport. Daarnaast ziet u gespecificeerd wat de fysiologische en ethologische behoeften van de papegaaien betreft. In het Rapport van bevindingen is verder genoemd dat de Geelkuif kaketoe aan het plafond hangt van de kooi en draaiende bewegingen maakt volgens een vast patroon. U vraagt zich dan ook af of hiermee wordt verwezen naar stereotype gedrag. Indien dit namelijk het geval is, wilt u aangeven dat dit stereotypegedrag een zeer moeilijk te definiëren fenomeen is en dat het niet per definitie schadelijk voor het dier is. Dit is volgens u een vaak zelf aangeleerde verslaving die vervolgens zeer moeilijk is af te leren en veel voorkomt bij dieren die in gevangenschap leven.

Werkzaamheden en het rooster van de boerderij niet in acht genomen

U bent van mening dat de NVWA stelselmatig nalaat om het tijdstip van de controle in acht te nemen. Er is volgens u geen rekening gehouden met het

schema van uw werknemers. U stelt dat het aantoonbaar is dat de duiven om 11:15 uur nog niet aan de beurt zijn geweest voor hun dagelijkse verzorging. Ten aanzien van de constatering dat de stallen erg vol zitten en de dieren daardoor weinig bewegingsruimte hebben en ook niet tegelijkertijd kunnen liggen, merkt u het volgende op. U stelt dat ook op dit punt geen rekening is gehouden met de werkzaamheden en het rooster van de boerderij. U geeft aan dat ten tijde van de controle de stallen werden gemest en tijdelijk de stallen zijn samengevoegd om het personeel de ruimte te geven, zodat de dieren snel weer gescheiden kunnen worden en naar hun schone stal kunnen gaan. Ten opzichte van de ezels stelt u dat deze beschikken over een inloopstal en dit geen overkapping is. Tevens is wederom geen rekening gehouden met de werkzaamheden van uw medewerkers. U geeft aan dat de stal elke dag wordt opgestrooid. Gezien de tijd van de controle was dit nog niet gebeurd. Wat betreft de zeven ezels, die op het aangrenzende weiland stonden, heeft u tevens aangegeven dat er geen rekening is gehouden met de werkzaamheden van uw werknemers. De toezichthouders hebben namelijk geconstateerd dat er een kalverhut stond in dit perceel. Gezien de grootte en het aantal van de ezels is er in deze hut, bij gebruik in verband met extreme weersomstandigheden, onvoldoende ruimte beschikbaar om alle ezels te herbergen met voldoende bewegingsruimte voor deze dieren. Tevens zagen de toezichthouders dat de bodem van de hut was bedekt met mest en urine en ook erg nat was. U stelt daarentegen dat de hut bedoeld is voor 8 kalveren. Daarnaast is de hut bedoeld om te schuilen en kunnen de ezels ook droog liggen. Ook hebben de ezels de mogelijkheid tot de voederplek. Kortom, u vraagt om rekening te houden met de situatie dat de werknemers pas drie uur van de (8/9 uur per dag) hebben gewerkt ten tijde van de controle. Hierdoor zijn veel werkzaamheden nog niet uitgevoerd en ontstaat er volgens u een verkeerd beeld.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Shetlandpony's

Tijdens de controle is geconstateerd dat de Shetlandpony's geen schuilmogelijkheden hadden om zich te beschermen tegen extreme weersomstandigheden. Indien de natuurlijke leefomgeving van de Shetlandpony's in acht wordt genomen, namelijk het uiterste noorden van Schotland met barre weersomstandigheden en een zeer schraal voedselaanbod met weinig voedingswaarden, bent u van mening dat het ras, de behoefte, de kracht en herkomst niet in beschouwing zijn genomen.

Zeboe en bruin paard

Ten aanzien van de zeboes stelt u dat deze in Nederland zijn opgegroeid en voor zover mogelijk geacclimatiseerd zijn aan ons klimaat. U bent het tevens niet eens met de bevindingen ten opzichte van het bruine paard. Het is een oud dier. Door zijn leeftijd is het dier niet meer in topconditie. Daarbij moet ook het smalle type van het paard in acht worden genomen. Het paard moest op stal. Dit heeft u dan ook gedaan. U bent echter van mening dat het paard een beter leven heeft op het moment dat hij in een kudde kan leven en de vrijheid heeft om aan de bewegingsbehoefte te voldoen. Volgens u komt dit tevens ten goede van de conditie van het paard.

Dieren in bewaring genomen

Voorts stelt u dat op 4 augustus 2016 diverse dieren in bewaring zijn genomen. U vindt het zeer opvallend dat het allemaal kostbare dieren waren. Daarnaast bent u ontzet over hoe de dieren behandeld zijn. Er zijn dieren dood gegaan en andere dieren hebben onnodig heftige stress moeten ondergaan. Dit komt volgens u door de amateuristische wijze waarop de dieren gehanteerd werden, de ongeschikte vervoersmiddelen en de ongeschikte kleine transportkisten. U verwijst dan ook naar uw eerdere bezwaarschrift tegen het in bewaring nemen van diverse dieren op 4 augustus 2016. Verder vindt u het loslaten van uw Canyon Raaf schandig. Dit is namelijk een uitheemse soort die zijn gehele leven in gevangenschap heeft geleefd. Deze vogel kan dan ook niet overleven in het wild van Nederland. U heeft aangegeven dat deze beslissing kenmerkend is voor mijn beoordelingsvermogen. Verder heeft u aangegeven dat ik uw dieren in bewaring neem en hun belangen dan ook dien te behartigen en als prioriteit dien te stellen. Door al uw ervaringen en gebeurtenissen bent u van mening dat ik dit nalaat.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Toelichting op deze beslissing

Uw bezwaren heb ik zorgvuldig beoordeeld en het besluit opnieuw getoetst aan het wettelijk kader. De conclusie is dat uw bezwaren ongegrond zijn. Hierna kunt u lezen waarom.

Wettelijk kader

In de Wet dieren zijn verschillende bepalingen opgenomen waarin de randvoorwaarden staan voor de wijze waarop dieren mogen worden gehouden en hoe ze moeten worden gehuisvest. De Wet dieren gaat uit van de intrinsieke waarde van het dier (artikel 1.3). Dit houdt in dat het dier onafhankelijk van de mens een eigen waarde wordt toegekend en dat de belangen van het dier niet meer automatisch ondergeschikt zijn aan de belangen van de mens.

Voorts wordt hierin verwezen naar de vijf vrijheden van Brambell. Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn van:

- a. dorst, honger en onjuiste voeding;
- b. fysiek en fysiologisch ongerief;
- c. pijn, verwonding en ziektes;
- d. angst en chronische stress en
- e. beperking van hun natuurlijk gedrag.

Artikel 2.1 van de Wet dieren regelt het verbod tot dierenmishandeling. Artikel 2.2, achtste lid, van de Wet dieren bevat een algemene bepaling die de houders van dieren verbiedt om aan een dier de nodige verzorging te onthouden. In het Besluit houders van dieren zijn bepalingen opgenomen die zien op het houden, verzorgen en huisvesten van productiedieren waaronder runderen.

Op grond van artikel 8.5 van de Wet dieren ben ik bevoegd tot oplegging van een LOB ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren.

Roodstaart papegaaï en Geelkuif kaketoë

U heeft aangegeven dat u geen voorstander bent van permanent speelgoed in de kooien, omdat u slechte ervaringen hebt gehad met dit soort speelgoed.

Hierover merk ik het volgende op.

In het rapport van bevindingen heeft de toezichthoudend dierenarts van de NVWA op uw stelling gereageerd. Er is namelijk een verscheidenheid aan afleidingsmateriaal te koop dat wel veilig is voor uw papegaaien. Ik heb begrip voor uw slechte ervaringen met speelgoed. Dit is echter geen reden om de papegaaien niet te voorzien van deugdelijk afleidingsmateriaal of ander materiaal dat ter verrijking gebruikt kan worden. Verder merk ik op dat u een professionele houder bent. U dient derhalve op de hoogte te zijn van de fysiologische en ethologische behoeften van uw papegaaien. U kunt zich laten bijstaan door een dierenarts met kennis van vogels. Daarbij kunt u bijvoorbeeld gebruik maken van de informatie op de site

<http://www.stichtingpapegaaï.nl/faq/vogeldierenartsen/#.WWR8ZWTALAW>.

Verder zijn bijvoorbeeld fourageerspeeltjes geschikt voor deze dieren. Op deze manier blijven de dieren bezig, omdat ze moeite moeten doen om hun voedsel te vinden. Ook is het van belang dat u dagelijks uitgebreid contact hebt met de papegaaien. Voorts dient het voer compleet te zijn. U kunt pallets (brokjes) voeren, zodat de vogels alle voedingsmiddelen binnenkrijgen. De vogels dienen tevens in een volière geplaatst te worden. Dit kan binnen, of buiten met een verwarmd binnenverblijf waar ze zich kunnen terugtrekken. Ook kunt u natuurlijke zitstokken van verschillende diktes aanschaffen. Tenslotte is het van belang dat de dieren buiten moeten komen in verband met vitamine D.

In reactie op uw stelling met betrekking tot de Geelkuif kaketoë deel ik u het volgende mee. Stereotype gedrag komt voort uit stress en is lastig te behandelen. Dat het veel voorkomt, is echter geen reden om het zo te laten. U dient de kaketoë bezig te houden door bijvoorbeeld fourageerspeeltjes of andere speeltjes te geven. Tevens dient u het dier regelmatig uit de kooi te laten en interactie met het dier aan te gaan. Ook hiervoor kunt u zich laten adviseren door een dierenarts gespecialiseerd in vogels.

Werkzaamheden en het werkrooster van de boerderij niet in acht genomen

U heeft aangegeven dat u bij bepaalde dieren nog niet was toegekomen aan de werkzaamheden. U stelt dat er geen rekening is gehouden met het werkschema van uw werknemers.

De hoofdregel is dat inspecties nooit worden aangekondigd. Dit heeft als reden dat aankondiging een vertekend beeld kan opleveren tijdens de inspectie. Bij navraag bij de toezichthouders is voorts gebleken dat zij er van op de hoogte zijn dat de werknemers een bepaald schema hebben. Ik concludeer echter dat, indien er geen schone en droge ligplaats is bij de inspectie, er de dag ervoor niet voldoende is ingestrooid. Bij navraag bij de toezichthoudend dierenarts bleek dat het strooisel schoon op was. Er waren ook geen restanten. Paarden grazen zo mogelijk gedurende de hele dag. Er was echter ook geen gras op het weiland beschikbaar in verband met de winterperiode.

Concluderend, indien er geen voer is, dan is er de dag ervoor niet voldoende gevoerd, en hetzelfde geldt voor strooisel ten behoeve van een droge en schone ligplaats. De gedane constatering bij de inspectie staan dus los van het werkrooster van uw medewerkers. Er dient immers gedurende de gehele dag te worden voldaan aan de wettelijke bepalingen.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Shetlandpony's

Uw stelling met betrekking tot de Shetlandpony's volg ik niet om het volgende. In dit geval ging het om de schuilgelegenheid. Er waren jonge veulens onder de Shetlanders. In hun natuurlijke leefomgeving hebben de dieren de keuze om bijvoorbeeld tegen de wind of regen te schuilen achter rotsen of bomen. In het weiland waar u uw dieren houdt, was niets aanwezig waar dat kon. Bij navraag bij de toezichthoudend dierenarts bleek dat het probleem met name lag bij de veulens. De vacht van de veulens was door regenval doorweekt. Doordat de veulens nog een andere vachtstructuur hebben dan de volwassen dieren (een beetje pluizig), beschermt een natte vacht de veulens niet afdoende tegen kou omdat alles aan elkaar geplakt zit, waardoor de functie van de vacht, het warmhouden, verloren gaat. In een dergelijke situatie is een schuilgelegenheid dus van (extra) groot belang.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Zeboe en bruin paard

In reactie op uw stelling met betrekking tot de zeboes deel ik u het volgende mee. De zeboes kunnen wel in Nederland opgegroeid zijn, maar ze hebben geen dikke vacht. Bij navraag bij de toezichthoudend dierenarts is gebleken dat één zeboe in het weiland aanwezig was die het duidelijk te koud had. Ik merk overigens op dat uw stelling dat de zeboes "voor zover mogelijk" geacclimatiseerd zijn, impliceert dat de dieren niet volledig zijn geacclimatiseerd. Derhalve dient de huisvesting dan ook aan de dieren aangepast te worden. Voorts was er één zeboe schraal. Zeboes hebben van nature niet veel vet op hun lichaam. Dit helpt ze om warmte kwijt te raken in het warme klimaat waar ze vandaan komen. Hierdoor is het nog lastiger zichzelf warm te houden in de koude winter in Nederland zoals tijdens de inspectie. Tevens was er geen voer aanwezig. Voeding is onder andere nodig om het lichaam warm te houden.

Tenslotte bericht ik u als volgt op de stelling ten aanzien van het bruine paard. Een paard is een sociaal dier en moet contact maken met soortgenoten. U had er voor kunnen kiezen het paard een deken op te doen en in de wei te laten, mits er ook schuilgelegenheid gecreëerd werd voor de dieren en er speciaal aandacht aan de voeding (zacht, eiwitrijk voer) van dit oude paard gegeven zou worden.

Dieren in bewaring genomen

Met betrekking tot uw stellingen over de in bewaring genomen dieren bericht ik u als volgt.

In uw bezwaarschrift heeft u gerefereerd aan het bezwaarschrift tegen de in bewaringneming van dieren van 4 augustus 2016. Tijdens de hoorzitting heb ik u aangegeven dat dit bezwaarschrift niet is ontvangen en derhalve niet is geregistreerd in ons systeem. Ook heb ik u verzocht om een kopie van het bezwaarschrift op te sturen via de mail of per post. Tot op heden heb ik echter niets van u ontvangen. Indien u verwijst naar uw bezwaar van 20 december 2016, kan ik u berichten dat u daarop een beslissing hebt ontvangen; dat bezwaarschrift is niet-ontvankelijk verklaard.

Conclusie

Ik stel vast dat de LOB naar aanleiding van de controle op 18 januari 2017 terecht is opgelegd. Er zijn mij geen feiten of omstandigheden gebleken die tot een andere conclusie moeten leiden.

Afdeling Juridische Zaken

Vragen

Als u nog vragen hebt over deze beslissing, kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

5.1.2.E

5.1.2.E

Senior jurist Juridische Zaken Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen. Stuur het beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA Den Haag. Voor de behandeling van het beroep brengt het College aan u een bedrag in rekening.

In sommige situaties kunt u digitaal beroep instellen bij het College via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Kijk op de genoemde site voor precieze voorwaarden.

Bijlage: Regelgeving

Wet dieren

Artikel 2.1. Dierenmishandeling

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

(..)

6. Een ieder verleent een hulpbehoevend dier de nodige zorg.

Artikel 2.2. Houden van dieren

(..)

8. Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.

(..)

Artikel 8.5. Bestuursdwang

Onze Minister is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Besluit houders van dieren

Artikel 1.6. Houden van dieren

1. De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.

Artikel 1.7. Verzorgen van dieren

Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat een dier:

- a. wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden;
- b. slechts onder de hoede wordt gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is;
- c. dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd;
- d. een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;
- e. een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
- f. toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen;
- g. voldoende verse lucht of zuurstof krijgt.

Artikel 1.8. Behuizing

(...)

2. Behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin een dier verblijft en inrichtingen voor de beschutting voor een dier zijn op zodanige wijze ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en bevatten geen scherpe randen of uitsteeksels waaraan het dier zich kan verwonden.

(...)

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Artikel 3.12. Huisvesting en verzorging

1. Onverminderd de artikelen 1.5 tot en met 1.8 wordt een gezelschapsdier gehouden in een daarvoor geschikte ruimte. Dit houdt tenminste in dat:
- a. het dier over voldoende bewegingsruimte beschikt;
 - b. de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van het dier;
 - c. het dier zo nodig bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, roofdieren en gezondheidsrisico's;
 - d. bij huisvesting van een hoogdrachtig of zogend dier, het met haar jongen de beschikking heeft over voldoende en geschikte nestruimte;
 - e. het dier niet tengevolge van de wijze waarop het gehuisvest is onnodige angst en stress ervaart;
 - f. het aantal en de samenstelling van dieren en diersoorten per verblijf zodanig is dat dit niet het welzijn of de gezondheid van het dier nadelig beïnvloedt.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

17 juli 2017

Onze referentie

492-28691

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:2

1. In deze wet wordt verstaan onder:
- a. bestuurlijke sanctie: een door een bestuursorgaan wegens een overtreding opgelegde verplichting of onthouden aanspraak;
 - b. herstelsanctie: een bestuurlijke sanctie die strekt tot het geheel of gedeeltelijk ongedaan maken of beëindigen van een overtreding, tot het voorkomen van herhaling van een overtreding, dan wel tot het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding;
 - c. bestraffende sanctie: een bestuurlijke sanctie voor zover deze beoogt de overtreder leed toe te voegen.

(...)

Artikel 5:21

Onder last onder bestuursdwang wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- a. een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- b. de bevoegdheid van het bestuursorgaan om de last door feitelijk handelen ten uitvoer te leggen, indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Artikel 7:2

1. Voordat een bestuursorgaan op het bezwaar beslist, stelt het belanghebbenden in de gelegenheid te worden gehoord.
2. Het bestuursorgaan stelt daarvan in ieder geval de indiener van het bezwaarschrift op de hoogte alsmede de belanghebbenden die bij de voorbereiding van het besluit hun zienswijze naar voren hebben gebracht.